

NOTA DE PREMSA

comunicacio@iphes.cat

www.iphes.cat

Apareix el Neandertal de l'Abric Romaní durant la celebració del 40è aniversari de les excavacions

- **Aquesta campanya esdevé històrica ja que s'han recuperat les restes parcials d'un crani de Neandertal de 60.000 anys d'antiguitat**
- **La consellera de Cultura, Natàlia Garriga, i l'alcalde de Capellades, Salvador Vives, han anunciat que aquest any el jaciment de l'Abric Romaní i la cinglera del Capelló seran declarats Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN)**

Capellades, 25 d'agost de 2022. Aquest migdia la consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Natàlia Garriga; l'alcalde de Capellades, Salvador Vives i el director de l'IPHES-CERCA, Robert Sala han participat a la presentació de les restes humanes recuperades en el jaciment arqueològic de l'Abric Romaní de Capellades (Anoia) juntament amb els codirectors del projecte de recerca Eudald Carbonell, M. Gema Chacón, Palmira Saladié i Josep Vallverdú, tots investigadors/es de l'IPHES-CERCA / URV.

Restes parcials del crani de Neandertal de 60.000 anys recuperat en el jaciment de l'Abric Romaní. Foto: Maria D.Guillén / IPHES-CERCA

Aquests últims dies del mes d'agost de 2022 formaran part de la història de l'evolució humana i la Prehistòria catalana. L'excavació en el nivell Rb de l'Abric Romaní ha sorprès als investigadors amb una troballa excepcional. **Es tracta de les restes parcials d'un crani de Neandertal de 60.000 anys d'antiguitat.** Després de més de 40 anys de recerca continuada en el jaciment de l'Abric Romaní per part de l'equip liderat per Eudald Carbonell, catedràtic de Prehistòria a la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona i investigador de l'IPHES-CERCA, mai abans s'hi havien trobat restes humanes neandertals. Sens dubte, aquesta troballa posarà l'Abric Romaní en el podi dels jaciments arqueològics més importants del món per conèixer el comportament social i cultural d'aquests parents humans, els Neandertals.

Restes del Neandertal de l'Abric Romaní en el lloc on va ser localitzat el 19 d'agost passat.
Foto: Maria D.Guillén / IPHES-CERCA

Un dels objectius d'aquesta campanya era acabar amb l'excavació en extensió del nivell R, un nivell que correspon a un campament neandertal de 60.000 anys especialitzat en la caça de cérvols i, d'aquesta manera, començar un nou nivell, el nivell S. El què ningú s'esperava, i encara menys l'equip investigador responsable, era la sorpresa que el jaciment els estava reservant.

Excavació de les restes del Neandertal de l'Abric Romaní. Foto: Gerard Campeny / IPHES-CERCA

El 19 d'agost passat, 113 anys després que Amador Romaní i Lluís Maria Vidal, aleshores al capdavant de l'Institut d'Estudis Catalans, entenguessin la importància arqueològica que guardava la Cinglera del Capelló i 40 anys després que aquell jove Eudald Carbonell decidís reprendre els treballs d'excavació a l'Abric Romaní en el punt on ho havien deixat els seus predecessors, es varen recuperar una sèrie de restes òssies recobertes amb concreció. Després de netejar-les i analitzar-les per diversos especialistes, es va determinar que aquestes restes corresponien a un crani

parcial de neandertal. Concretament, aquest fragment de crani conserva part dels ossos parietal, temporal i zigomàtic.

Excavació de la zona on ha aparegut el Neandertal de l'Abric Romaní. Foto: Gerard Campeny / IPHES-CERCA

Finalment aquests dies la tècnica restauradora de l'IPHES-CERCA Irene Cazalla ha dut a terme un minuciós treball de restauració i conservació de les restes humanes per tal que puguin ser manipulades pel seu posterior estudi.

La tècnica restauradora de l'IPHES-CERCA, Irene Cazalla, restaurant els fragments de crani de Neandertal localitzats durant aquesta campanya a l'Abric Romaní. Foto: Maria D.Guillén / IPHES-CERCA

És per això, que aquests dies s'estan prenent mostres geològiques dels fogars associats a les restes i que seran processades posteriorment en els laboratoris de l'IPHES-CERCA. També seran molt importants els treballs d'anàlisi de les peces recuperades d'indústria lítica i de restes faunístiques associades a aquestes restes humanes. Aquests treballs es realitzaran a mans d'investigadors i d'investigadores de l'IPHES-CERCA. La determinació de les espècies fòssils de vertebrats obtinguts en aquest nivell proporcionarà als investigadors una imatge molt precisa de les condicions climàtiques i de l'ecosistema en el qual varen viure aquestes comunitats neandertals a Catalunya.

Un jaciment únic que enguany serà declarat BCIN

Durant més de 40 anys, l'Eudald Carbonell i el seu equip han posat al descobert un jaciment excepcional, únic. És per això que la consellera de Cultura, Natàlia Garriga, ha explicat avui en roda de premsa que enguany, coincidint amb el 40è aniversari i amb aquesta troballa excepcional, l'Abric Romaní i la cinglera del Capelló seran declarats Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN). L'Ajuntament de Capellades ha impulsat la tramitació, que suposarà més protecció i reconeixement per al conjunt i que el Govern preveu aprovar a finals d'aquest 2022. L'alcalde Salvador Vives ha celebrat l'important descobriment i també la declaració de BCIN, ja que tot plegat arrodoneix els 40 anys d'aniversari de les excavacions. Garriga i Vives també han agraït a l'equip d'investigadors els 40 anys d'excavacions continuades.

Al llarg d'aquests anys, l'equip d'especialistes ha excavat una superfície de 300 m² amb múltiples capes i nivells arqueològics i ha arribat a rebaixar la superfície fins a 10 metres de profunditat. En tots aquests nivells arqueològics s'han recuperat milers de restes d'animals i eines de pedra, així com també centenars de fogars i negatius de fusta en un estat de conservació excepcional. Aquesta diversitat, singularitat i excel·lent conservació de les restes distribuïdes en tot l'espai del jaciment, fan que l'Abric Romaní sigui considerat un dels jaciments més importants del món per entendre el comportament Neandertal; així ho avalen els també centenars d'articles i monografies publicats a les millors revistes científiques internacionals, les desenes de tesis doctorals, tesines, treballs de final de màster realitzades, així com les constants visites i intercanvis amb científics de tot el món.

Imatge general del jaciment de l'Abric Romaní de Capellades durant els treballs d'excavació d'aquest estiu. Foto: Maria D.Guillén / IPHES-CERCA

També han sigut essencials els centenars de persones, estudiants i professionals que durant tots aquests anys han participat en les campanyes d'excavació, dedicant el seu temps i la seva il·lusió en aquest projecte de recerca. I és que l'Abric Romaní és també una autèntica escola on s'hi han format estudiants d'arqueologia, biologia i geologia d'arreu del món.

S'esperava una campanya molt especial...

Aquest any havia de ser una campanya molt especial. Per celebrar els 40 anys de recerca continuada a l'Abric Romaní, els investigadors responsables del jaciment i l'Ajuntament de Capellades han dut a terme un seguit d'actes i activitats commemoratives de les quals en destaca el pregó-mapping que va oferir l'Eudald

Carbonell i el seu equip el passat 13 d'agost per inaugurar la Festa Major del municipi, així com les visites guiades en el jaciment, rutes nocturnes pel Capelló, tallers demostratius, un concert en el jaciment, etc. Tots aquests actes van ser rebuts amb molt d'entusiasme tant pels visitants de fora del poble com també pels mateixos capelladins, els quals van aprofitar per reconèixer a l'Eudald Carbonell com un capelladí més.

És aquest arrelament amb el territori, aquesta voluntat de treball marcat per l'excel·lència, aquestes ganes de donar a conèixer i compartir els resultats científics obtinguts, etc. el què caracteritza l'equip liderat per l'Eudald Carbonell. Sens dubte, el ja Neandertal de l'Abric Romaní és una recompensa a tants anys de perseverança, esforç i excel·lència en el treball.

Les últimes intervencions als jaciments de la Cinglera han estat emmarcades en el projecte quadriennal "Cinglera del Capelló" aprovat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. La campanya ha estat finançada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya (CLT009/18/00054), l'Ajuntament de Capellades i l'esponsorització de l'empresa Romanyà-Valls.